

Čís. 12816.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Odmítl-li řádný soud a *limine fori* žalobu proto, že jest příslušným pracovní soud, není toto rozhodnutí závazné pro pracovní soud [§ 22 (2) zák.].

U pracovního soudu jest uplatňovati nárok zaměstnance proti zaměstnavateli na náhradu škody opřený o předpis § 1157 obč. zák., jakož i o to, že zaměstnavatel opomenul vykonati přihlašovací povinnost u sociálně-pojišťovacího ústavu.

(Rozh. ze dne 16. září 1933; R I 834/33.)

Žalobce byl zaměstnán jako zemědělský dělník u žalované majitelky velkostatku. Byv poraněn kopnutím hříběte, domáhal se žalobce na žalované náhrady škody, spatřuje zavinění žalované v tom, že, pověřivši žalobce jako svého zaměstnance opatrováním zlého hříběte, nedbala povinností, jež má na mysli § 1157 obč. zák., a dále, že opomenula žalobce včas přihlásit u dělnické úrazové pojišťovny. Žalobu o náhradu škody 10.000 Kč a o placení měsíčního důchodu 800 Kč zadal žalobce původně na krajském soudě v Chebu, jež žalobu ihned (a *limine fori*) odmítl pro nepřislusnost soudu. Žalobce, nepodav proti odmítacímu usnesení rekurs, zadal pak žalobu u místně příslušného okresního soudu v Chebu, oddělení pro pracovní spory, jež rozhodl o žalobě věcně, neuznav žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud (krajský soud v Chebu, jako odvolací soud ve sporech pracovních) zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením jako zmatečný a odmítl žalobu pro věcnou nepřislusnost pracovního soudu. Důvody: Podle § 22 zák. o pracovních soudech má pracovní soud v každém období řízení vysloviti usnesením svou věcnou nepřislusnost a zmatečnost předchozího řízení. Rovněž soud vyšší stolice, vyšla-li zmatečnost teprve u něho najevo, má vysloviti usnesením věcnou nepřislusnost pracovního soudu a zmatečnost předchozího řízení. Podle § 1 zák. o pracovních soudech jest příslusnost pracovního soudu výlučná a nemůže býti dohodou stran přenesena na soud řádný nebo rozhodčí, aniž mohou věci, náležející před řádné soudy, býti přeneseny na pracovní soud. Podle § 22 cit. zák. jest. rozhodl-li řádný soud pravoplatně, že jest věcně příslušný pracovní soud, toto rozhodnutí závazné pro místně příslušný pracovní soud. O pravoplatné rozhodnutí jde však jen, bylo-li o věcné nepřislusnosti rozhodnuto po ústním jednání, nejde však o pravoplatné rozhodnutí, byla-li žaloba a *limine* odmítnuta pro věcnou nepřislusnost. V takovém případě nelze mluvíti o pravoplatném rozhodnutí již proto, že žalovanému nebylo možno, aby k tomu zaujal stanovisko, a nelze proto takové odmítnutí a *limine* považovati za pravoplatné rozhodnutí, jež by bylo závazným i pro žalovaného (srov. čís. 1627 sb. n. s.). Nelze proto usnesení krajského soudu v Chebu, jímž odmítl žalobu a *limine*, považovati za pravoplatné rozhodnutí, jež by bylo podle § 22 zák. závazné pro pracovní soud. V souzeném pří-

padě opírá se žaloba o to, že se žalovaná, ač věděla, že hříbě, jež měl žalovaný opatrovati, jest zlé povahy, nepostarala o opatření, jimiž mohla býti nehoda zabráněna, a že žalovaná neohlásila žalobce u Úrazové pojišťovny dělnické. Žalobce domáhá se proto na žalované náhrady bolestného 10.000 Kč a měsíčního důchodu 800 Kč, ježto byl poraněn kopnutím hříběte a stal se tím neschopným k výdělku. Uplatňuje tudíž žalobce nároky na náhradu škody. Podle § 1 zák. o prac. soudech jsou pracovní soudy, nehledíc k hodnotě předmětu sporu výlučně příslušné rozhodovati o sporech z pracovního, služebního nebo učebního poměru založeného soukromoprávní smlouvou, vzniklých mezi zaměstnanci a zaměstnavatelem. V souzeném případě však nejde o nárok z poměru pracovního nebo služebního, nýbrž o nárok na náhradu škody z civilně-právního zavinění žalovaného, tudíž o nárok z občanského práva podle § 1295 obč. zák. a nejde o nárok založený na porušení smluvní povinnosti. Není proto okresní soud v Chebu, oddělení pro pracovní spory, příslušným pro tuto žalobu, pročež bylo napadený rozsudek i s předchozím řízením zrušiti pro zmatečnost a odmítnouti žalobu pro věcnou nepřislusnost okresního soudu v Chebu, oddělení pro pracovní spory.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc krajskému soudu v Chebu jako odvolacímu soudu ve věcech pracovních s příkazem, aby, pomina důvod, pro který rozsudek prvé stolice a jemu předcházející řízení zrušil a žalobu odmítl, o odvolání rozhodl.

D ů v o d y:

Žalobce zakládá žalobní návrh na zavinění žalované, spočívající prý v tom, že žalovaná, pověřivši ho jako svého zaměstnance opatrováním zlého koně, nedbala povinností, jež má na mysli § 1157 obč. zák., a dále, že opomenula žalobce včas přihlásiti u dělnické úrazovny. Žaloba původně u krajského soudu v Chebu podaná, byla tímto soudem ihned (a limine fori) pro nepřislusnost soudu odmítnuta. Žalobce, nepodav proti odmítacímu usnesení rekurs, zadal pak žalobu znovu u místně příslušného pracovního soudu. Názor stěžovatelův, že rozhodnutí krajského soudu bylo po rozumu § 22 odst. (2) zák. čís. 131/1931 závazné pro pracovní soud, nemůže obstáti, jakž odvolací soud v podstatě správně vyložil a jakž nejvyšší soud při výkladu § 46 j. n. zevrubně odůvodnil ve zcela podobném případě ve svém rozhodnutí sb. n. s. čís. 1627, k němuž se pro zjednodušení odkazuje. Jinak nelze však souhlasiti s právním názorem, z něhož vycházel odvolací soud v napadeném usnesení. Neboť ze žalobcova přednesu plyne, že tu jde o spor tkvící v námezdním poměru mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem a že žalobce právě z toho poměru odvozuje nárok na náhradu škody, opřený zejména také o předpis § 1157 obč. zák. stanovící povinnost zaměstnavatelovy péče při služebních úkonech a v poměru k zaměstnanému. Kdyby nebylo bývalo námezdního poměru mezi stranami, nebylo by došlo k tomuto sporu z uplatňovaného právního důvodu. Takovým sporům jest přiznati právě pro jejich povahu, že jde o poměr

mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, z důvodů sociálně politických výhodu odborného posouzení za účasti laického živlu, jak tomu jest u pracovních soudů. Předpis § 1 zák. o pracovních soudech nelze úzce vykládati v ten smysl, jak činí odvolací soud, že by pracovní soudy byly příslušné rozhodovati jen o nárocích vzešlých z pracovní smlouvy, nýbrž jsou příslušné — hledíc k doplňujícímu ustanovení § 2 písm c) — k rozhodování o všech nárocích prýšticích z pracovního poměru neb jsoucích v souvislosti s tímto poměrem, pokud jen jest založen pracovní smlouvou. Že nárok zaměstnance proti zaměstnavateli na náhradu škody z důvodu, že zaměstnavatel opomenul vykonati přihlašovací povinnost u některého sociálně-pojišťovacího ústavu, jest uplatňovati u pracovního soudu, plyne zřejmě z § 2 písm. e) zák. čís. 131/1931 (viz sb. n. s. 12387).

Čís. 12817.

Ustanovení stanov stavebního družstva, podle něhož splatnost činže nastává teprve po schválení činže ministerstvem sociální péče, jest omeziti na případy, kde ministerstvo sociální péče jest ke schválení tomu povoláno.

(Rozh. ze dne 16. září 1933, Rv I 1026/33.)

Žalující družstvo vypovědělo pozůstalosti po čekateli domku čp. 153 nájem tohoto domku, odůvodňujíc výpověď tím, že ani zůstavitel ani jeho pozůstalost nedoplatila trhovou cenu domku a neplatí představenstvem žalované strany z domku předepsané nájemné. *Procesní soud* první stolice výpověď uznal účinnou, shledav ji odůvodněnou tím, že žalovaná strana nezaplatila nájemné z domku. *Odvolací soud* zrušil výpověď, protože nájemné z domku nebylo ministerstvem sociální péče schváleno, jak to § 21 stanov žalující strany ustanovuje.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by znovu rozhodl.

Důvody:

Odvolacímu soudu jest přisvědčiti, že stanovy společenstva jsou závazné i pro společenstvo i pro jeho členy, jsouce vzájemnou smlouvou. Podle ustanovení § 21 stanov žalující strany se nájemné stanoví tak, by zachována byla jednak výnosnost jednak obecně prospěšný ráz pronajatého domku, a jest podrobena, jakož i každá jeho změna schválení ministerstva sociální péče. Stanovy nečiní rozdíl, zda jde o domek postavený se státní podporou čili nic. Vyplývá to ze srovnání první a druhé věty čtvrtého odstavce § 21 stanov; ve druhé větě stanovy určují výslovně, jaké má býti nájemné z domů, na něž byla poskytnuta podpora podle zákona o stavebním ruchu, naproti tomu první věta stanoví potřebu schválení ministerstvem mluví všeobecně o nájemném vů-